

Educația poporului în alte țări

— A d a u s —

Educația poporului în Statele Unite ale Americii (I).

Educația poporului, formulată și privită în Statele Unite astăzi ca o „mișcare”, reprezintă noi tendințe și dezvoltări în teoria și practica educației. Ea recunoaște trebuința și dorința, nu vârsta, ca lucru de temei în educație și caută să facă să pătrundă în conștiința publică ideia fundamentală a unei răspândiri și adaptări neconținute a spiritului ca necesară dezvoltării personale și progresului social.

1. *Privire istorică.* Rădăcinile educației poporului se găseau bine înfipte în viața coloniilor engleze din America de Nord, întinzându-se până la adunările orășenești ale Angliei Noi din secolul al XV-lea. Prețiosul drept al puritanilor „să se rostească în adunare” și-a găsit mai târziu o expresie firească prin licee, dintre cari cel dintâi a fost alcătuit în Massachusetts la 1826. El era o asociație voluntară a proprietarilor de pământ și lucrătorilor „în scopul culturii prin sine, al instrucției comunității și al discuției mutuale în chestiile de interes public”. Liceele orășenești au crescut repede și în 1839 numărau peste 3000. Ele au căpătat în cursul anilor un rost conducător în treburile educației. Marile nume ale literelor americane se găsesc printre cei cari au dat strălucire mișcării liceului, Emerson, Lowell, Thoreau, Holmes.

Pilda liceului a îndemnat pe episcopul John H. Vincent și pe colegii lui să desvolte în 1874 o asociație școlară de duminică într-o organizație generală de educație a poporului. De aici a ieșit așezământul Chautauqua și pe urmele lui nemărate imitații dintre care cele mai noi sunt Chautauquarile comerciale și cercurile liceale.

În cel din urmă pătrar al secolului al XIX-lea s'au pus începuturile mișcării de extensiune universitară în America și odată cu începutul secolului al XX-lea însemnatele subvenții ale lui Andrew Carnegie făcute bibliotecilor publice au dat impuls unui curent de idei și de activitate printre cei mai înaintați bibliotecari, ceea ce a dus la așezarea bibliotecii publice într'un rost de însemnată unică și strategică în mișcarea de educație a poporului. În cei dintâi ani ai acestui secol multe alte forme de activitate în câmpul educației poporului au trecut deopotrivă printr-o perioadă de repede creștere.

O anchetă asupra trebuințelor și posibilităților educației poporului în Anglia și Scoția, făcută ca o parte din raportul ministerului britanic al refacerii din 1919, a dus la o întindere a activității de educație a poporului în insulele britanice. Recunoașterea treptată a mișcării engleze și descoperirea unui foarte puternic interes american în legătură cu feluritele forme ale educației de continuare au dus în 1924 la o anchetă asupra împrejurărilor americane. Această anchetă a fost pornită de Corporația Carnegie din New-York, o Fundație închinată înaintării civilizației și răspândirii cunoștinței și înțelegerii în poporul Statelor Unite. Înainte să se pornească la alcătuirea unui program de educație a poporului s'a crezut că e mai bine să se afle câtă educație a poporului se afla în țară, cum era ea, și cât de mare interesul publicului.

2. *Asociația americană pentru educația poporului.* Întreprinderea a stărnit atâtea păreri și a dat la iveală un așa de mare interes, chiar înainte de publicarea rezultatelor cercetării Corporației Carnegie, încât Corporația s'a simțit îndreptățită să convoace o adunare de bărbați și femei reprezentative căreia să-i prezinte faptele, cu o cerere de recomandări. Adunarea a avut loc în Octombrie 1925 și toți au fost de părere că a sosit timpul unei mișcări comune de educație a poporului în Statele Unite, deopotrivă cu acelea din Europa. S'a crezut cu toate acestea că e mai bine ca o astfel de mișcare să nu fie impusă de sus, ci hotărârea din urmă să fie lăsată în seama celor angajați activ și profesional în acest domeniu. S'au mai ținut adunări următoare din care a ieșit asociația americană pentru educația poporului.

Asociația și-a început activitatea în Octombrie 1926. Ea este o organizație numai de coordonare, în înțelesul că pune la îndemână un loc de întâlnire comun indivizilor și ideilor din educația poporului și un prilej de limpezire a activității lor. Unul din scopurile de căpetenie este culegerea și răspândirea de informație privitoare la întreprinderile, activitățile și practicile în ființă din educația poporului. În urmărirea acestui scop, asociația în cei doi dintâi ani de existență a publicat buletine ocazionale de informație. În timpul din urmă asociația a răspuns trebuinței unui organ de opinie și informație în domeniul educației poporului, mai potrivit decât celelalte, prin publicarea unui ziar al educației poporului, care și-a propus să apară de patru ori pe an.

Asociația a lucrat încet, căutând mai bine să clădească în adâncime decât să ia ochii cu o fațadă impunătoare. Ea a născut în minți porunca originală împotriva supraimpunerii. Fără nicio pretenție de supraveghere sau standardizare și-a oferit serviciile grupelor care conduceau educația poporului, a dat îndrumări celor doritori să se inițieze în munca educativă, a publicat și a ajutat publicații de material folositor celor aflați în acest domeniu, a sprijinit cercetări de probleme fundamentale din educația poporului și a pus la cale conferințe în care s'au schimbat idei și experiențe între educatorii adulților. Sediul ei este în 41 East 42 nd Street, New-York City.

3. *Educația poporului în Statele Unite de astăzi.* Într-o încercare de adus la cunoștință educația poporului în Statele Unite de astăzi e folositor să se știe că multe din cele categorisite ca educație a poporului în Europa, au fost un fapt obișnuit și primit în Statele Unite cu mult înainte ca termenul să ajungă în circulația generală. Inzestrarea bărbaților și femeilor cu uneltele învățaturii, care ia așa de mult din atenția educației adulților și a mișcărilor de educație a poporului în Europa, nu e cuprinsă în scopurile educației poporului din Statele Unite. Ea este o parte din sistemul de educație publică. Sistemul acesta are o mai mare vechime în Statele Unite decât în Europa; el a și fost mai mult extensiv pe un lung răstimp. Pe de altă parte, nivelul mai înalt de viață chiar al claselor care în America stau foarte jos din punct de vedere economic, le-a dat puțința să-și lase copiii la școală mai mult timp decât aiurea. În afară de mici pete de analfabetism, ușor de înțeles când e vorba de un dezvoltat continent cu părți restrânse din el izolate din punct

New-York de Garnerey (1830)

de vedere geografic și de valul imigrării, nivelul general al școlarității, dacă nu al educației, e în Statele Unite destul de înalt. Școlile publice, școlile de seară, școlile comerciale și numeroasele întreprinderi sub control particular, dar foarte bine organizate, de educație profesională și tehnică lasă mișcarea de educație a poporului în Statele Unite fără piedicile sarcinilor cari au complicat educația poporului în alte țări. În schimb educația poporului pentru pregătirea culturală sau priceperea socială e mai nouă în Statele Unite decât în Europa și mai puțin întinsă.

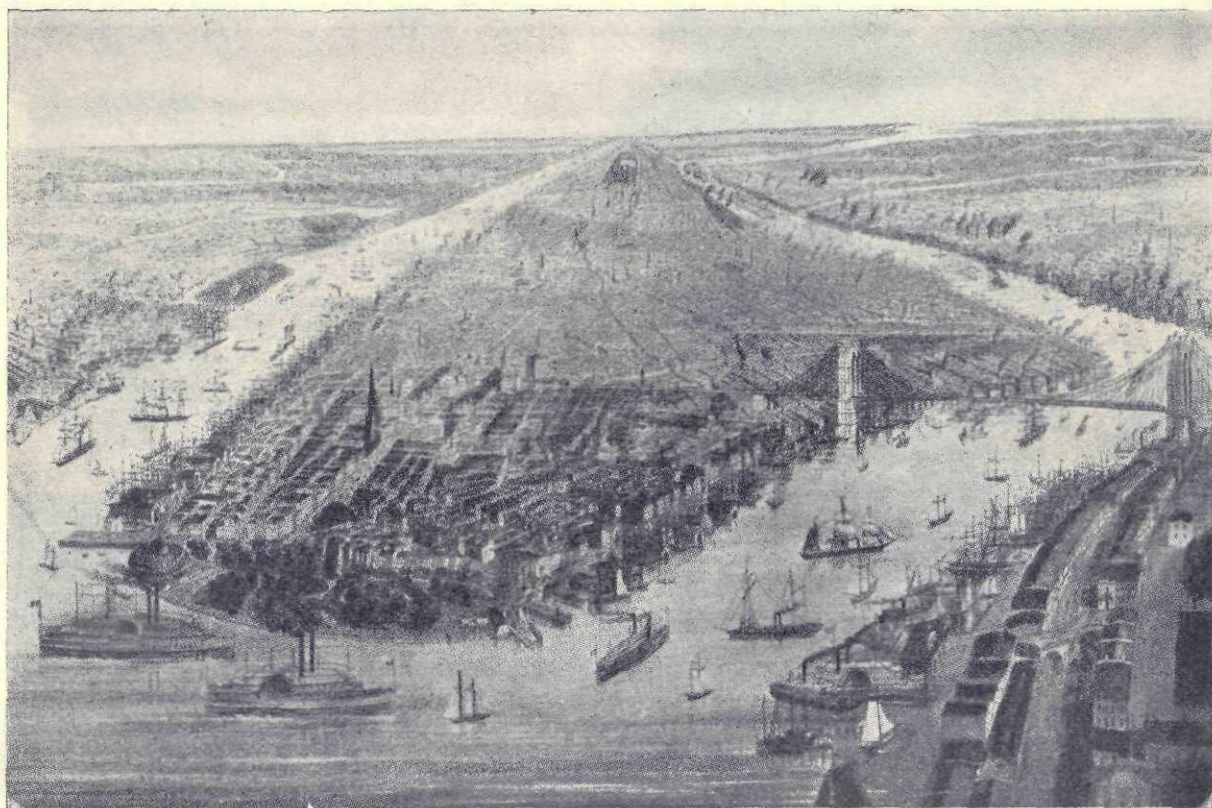
4. *Educația poporului întreținută de impozite.* O privire generală asupra educației poporului în Statele Unite trebuie să înceapă cu întocmirile de călăuzire a tinerimii prin vremea de trecere între părăsirea școlii la 14—15 ani și între timpul mai scurt decât 10 ani după aceea când ea se găsește definitiv statornicită în ceea ce are să facă în tot cursul vieții. Cea mai bine organizată dintre aceste întocmiri sunt școlile libere publice de seară, școlile de continuare și școlile cooperative, cu o parte din timp în clase și o parte în ateliere.

În școlile publice de seară se găsesc înscriși anual cam 100.000 de bărbați și femei. Ele se întâlnesc aproape numai în centrele urbane cu o populație de 25.000 de suflete sau mai mult. Programul de lucru este același ca în școlile de zi, menit să îndeplinească trebuințele celor cari au părăsit școala din pricini economice, sau cursuri tehnice pentru pregătirea profesională, sau clase de imigranți doritori să învețe englezește. Grupul din urmă a scăzut repede de când cu schimbarea legilor de imigrare, cu toate că sunt semne că cererea unei astfel de instrucții este mare. Școala de continuare e

înființată de curând și se găsește numai în jumătate din statele Uniunii și acolo numai în așezările urbane mai puternice. Ea prevede 4—18 ore de școală în fiecare săptămână. Școala cooperativă începută la universitatea din Cincinnati la 1906 e încă într'un stadiu experimental. Ea împarte în două părți egale timpul de școală între clasă și lucrul în atelier. Practica obișnuită se face în săptămâni alternative. Antioch College, Ohio, e câștigat cu totul pentru ideea cooperativei industriale.

5. *Biblioteca publică și educația poporului.* Biblioteca publică, deși formal nu se poate numi o întocmire pentru educația poporului și nici desemnată la început ca atare, este astăzi cel mai răspândit și care ajunge mai departe din așezămintele de acest fel. Patru mii de comunități din țară își au bibliotecile publice proprii, ajungând dela câteva mii de volume până la mai multe sute de mii. Bibliotecile universitare în cea mai mare parte se pun la îndemâna publicului deadreptul sau prin Secția Extensiunii. Fiecare din cele 48 de State ale Uniunii are câte o bibliotecă și în mai mult decât 80% din ele e organizat în folosul publicului un serviciu de împrumutat cărți acasă. Unele comisii de biblioteci de Stat întrețin colecții ambulante cu scopul să pătrundă în regiuni izolate sau rurale fără vreun acces la cărți. Aproape un milion de volume se distribuie astfel anual. Bibliotecile publice sunt aproape uniform întreținute din impozite, dar aproape 1500 de orașe au clădiri în care-și adăpostesc colecțiile publice ridicate din donațiile lui Andrew Carnegie.

Cu mult mai însemnată decât dimensiunile sistemului bibliotecii este concepția funcțiilor ei pe care o au acum în ge-

New-York, litografie anonimă din 1855

neral elementele conducătoare printre bibliotecari. Ei nu privesc biblioteca numai ca un depozit pasiv de cărți, ci ca o instituție dinamică de învățătură, iar propria lor problemă, mai puțin drept una de distribuire a cărților și de catalogare decât de câștigare de prozeliti în cauza adevărului. Ei s'au depărtat repede dela o atitudine de complăcere mecanică și mută cu „trebuințele publicului cititor” și și-au luat în largă măsură răspunderea față de caracterul acestor trebuințe însele. Cu alte cuvinte, bibliotecarul și-a recunoscut în multe feluri rostul lui drept acela al unui profesor extraordinar al comunității pe care o servește.

Sub conducerea Asociației Bibliotecare Americane, o organizație de bibliotecari ai națiunii cu un oficiu executiv energetic, bibliotecile au intrat acum pe calea găsirii mijloacelor de împlinire a acestei concepții. În loc ca biblioteca să fie la îndemâna numai a acelor cari iau inițiativa și vin la ea, bibliotecile se duc ele la public. Biblioteca a fost astfel împletită cu mișcarea de educație a poporului. Asociația Bibliotecară Americană are acum ca una din cele mai active ramuri ale ei, o secție de bibliotecă și educație a poporului cu un comitet și un biou apartat.

Biblioteca apare mai întâi cu rostul unei călăuze pentru posibilitățile educației poporului din localitate. Bibliotecarul destoinic se informează însuși despre lucrările care se dau în așezămintele de educație a poporului din orașul lui. El știe că un forum bisericesc a adus o serie de conferințe despre legăturile internaționale, că o asociație muncitorească studiază istoria economică și că un grup de femei dela Y. W. C. A. a pus la cale în timpul iernii un studiu al literaturii

engleze, și va trimite fiecăruia o culegere mai mare de cărți despre subiectele respective împreună cu o listă de referințe adiționale. Bibliotecarul însuși sau cineva din biouul lui caută să facă legături cu fiecare cititor, să învețe din greutățile pe care le întâmpină la citire, să-i ajute ca să scape de piedici sau să le recomande cărți mai apropiate de capacitatea lor individuală. Bibliotecarul își ia astfel o parte integrală nu numai incidentală din educația poporului lui.

Trebuie avut în vedere adultul care dorește să se educe singur fără să se ducă la o școală sau să se amestece în vreun grup. Mulți adulți preferă să urmeze în studiul lor această cale. Ei au mai multă nevoie de ajutor decât membrii unei clase. Sunt în domeniul educației poporului. Răspunderea și îndemânarea se găsesc în sarcina numai a bibliotecii.

Apropierea bibliotecii de această problemă s'a făcut prin înființarea unui serviciu de sfătuire a cititorilor. Scopul lui este să dea o luare aminte individuală fiecărui cititor, să stea de vorbă cu el despre cărțile pe care dorește să le citească și să-l sfătuiască în alegere, dacă dorește un asemenea sfat. Pentru cineva care știe dinainte ramura în care vrea să pătrundă sau care are un subiect neobișnuit, se pregătește o listă de lectură întocmită logic și, dacă trebuie, cu ajutorul unor experți din afară.

E vădit că izbânda sau poticnirea serviciului personal atârână de cele mai multe ori de personalitatea consilierului. Care e pregătirea lui? Ea e arătată în raportul oficial al Asociației Bibliotecare Americane: „Cei cari servesc în calitate de consultanți sau consilieri în educația prin sine în-

New-York astăzi

suși trebuie să aibă cea mai înaltă pregătire. Ei trebuie să stăpânească în întindere și în adâncime cunoștințele. Trebuie să aibă ușurința bibliotecarului practicant și experimentat ca să găsească și să organizeze materialul cerut de cititori. Trebuie să aibă personalitate, tact, simpatie, entuziasm și o pricepere a psihologiei educației la fel cu a profesorului îndemânatic. Cunoștința și experiența lor trebuie să fie de așa fel încât să fie în stare să recomande cărți potrivite despre același subiect la bărbați și femei cari se deosebesc foarte mult în dibăcie, educație și scopuri". Asociația Bibliotecară Americană a publicat o „carte de lectură cu serii de subiecte” alcătuită din mai bine de 50 de încercări, fiecare o scurtă introducere la o temă dată împreună cu o listă de șase cărți recomandate în acel domeniu. Ele cuprind un orizont larg de subiecte în care intră filozofie, istorie, economie politică, diferitele faze ale literaturii, legături internaționale, psihologie, muzică, sculptură, pictură, etc. Ca un semn că ele răspund unei mari trebuințe e faptul că apariția unei noi încercări e urmată numai decât de o vioaie cerere pentru cele șase cărți recomandate.

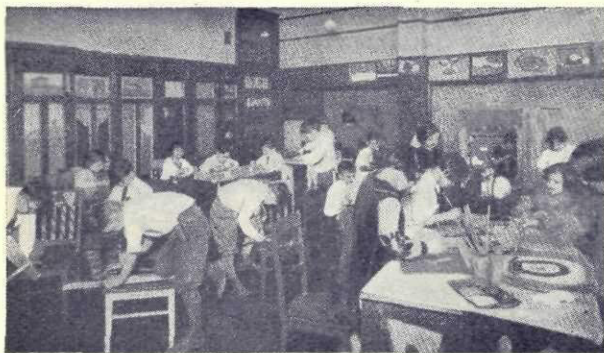
6. *Educația poporului prin muzee.* Rostul muzeului în viața americană, la fel cu al bibliotecii, a suferit de curând o schimbare. El nu mai așteaptă pe vizitatori să vie să-l caute și să fie primiți mai degrabă fără plăcere. Dimpotrivă, muzeul se duce înaintea publicului prin conferințe, convorbiri despre galerie, călăuzirea vizitatorilor, publicații pentru diletanți, împrumut de colecții, expoziții ambulante, ore de consultare pentru cercetători și manufacturieri și clase în toată regula. Aceasta e o realitate la muzeele mai mari care

au fonduri îndestulătoare pentru o asemenea activitate. Schimbarea se bagă de seamă deopotrivă atât în muzeele de științe naturale cât și în muzeele de artă.

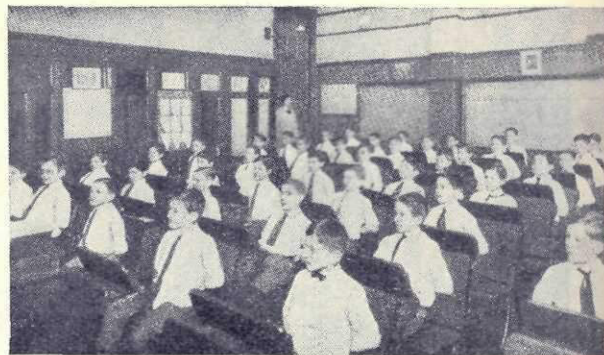
Datorită înzestrării și mijloacelor mai mari în obiecte de artă, Muzeul Metropolitan din orașul New-York stă în frunte ca putere și ca rând, în activitatea de educație. Întinderea silințelor pe care le face poate să reiasă din faptul că mai bine de 50.000 de persoane au luat parte la conferințe ținute între zidurile lui într'un singur an. Optzeci și una de ore de studii s'au făcut în folosul a 40.000 de inși cari au cerut o îndrumare deosebită. În acelaș an au funcționat patru instructori din corpul permanent. Colecții împrumutate s'au trimis la 3000 de împrumutători. S'au împrumutat 100.000 de diapozitive, reproduceri și imprimate. La 8 concerte libere au luat parte 70.000 de persoane. Conferințele sunt aproape toate desvoltate în cursuri cari se întind pe o lungă perioadă. Conferențiarilor sunt membri ai Corpului de funcționari al muzeului sau ai facultăților dela Universitatea Columbia sau dela Universitatea New-York, cari vin la muzeu în urma unor aranjamente cu aceste așezăminte.

Alte muzee calcă în întreaga țară pe urmele Metropolitanului, atât cât le îngăduie mijloacele, iar unele muzee ca răspuns la cereri sau pentru interese locale pun la cale deplasări vrednice de luat în seamă.

7. *Școli particulare prin corespondență.* Alături de marile întocmiri pentru educația poporului care sunt întreținute în întregime sau în mare parte prin impozite publice se întâlnește o mare felurime de întreprinderi, dintre cari unele sunt

O clasă de astăzi

O clasă de altădată

organizate pe baze comerciale și sunt conduse în vederea unui beneficiu, pe când altele sunt înființate de asociații alcătuite la început cu scopuri religioase sau sociale și sunt întreținute prin dotații sau contribuții filantropice, sau prin cotizații ale membrilor sau prin unele și altele în același timp.

Mii de școli de afaceri, școli comerciale și instituții tehnice dintre care cele mai multe urmăresc profitul, lucrează în orașe de toate mărimile în cuprinsul întregii națiuni. Ele se deosebesc foarte mult unele de altele prin rezultate și renume. Școli de acest tip cari întrebuițează corespondența ca metodă de instrucție alcătuiesc o formă de educație a poporului care a ajuns în Statele Unite la niște proporții uimitoare. S'a calculat că în fiecare an se înscriu câte 1.500.000 de noi elevi. 95% dintre aceștia vor să aibă o pregătire profesională. Ei plătesc dela 10—280 dolari de fiecare curs, plata mijlocie fiind cam 40 de dolari. Contribuțiile totale plătite de elevii școlilor prin corespondență se urcă la 70.000.000 dolari anual.

Școala prin corespondență, așa cum o cunoaștem astăzi, a avut începuturi speciale. La fel cu atâtea alte faze unice din evoluția socială a Americii, ea își datorează obârșia faptului că era vorba de un continent virgin. În stările cu rară populație din West a crescut ceea ce e cunoscut cu numele de adunări de campament, cu servicii religioase prelungite pe un răstimp de mai multe zile la mari intervale, pentru că numai la mari intervale puteau să vie la ele preoții. La aceste adunări se revărsa întreaga regiune. Cu timpul unele din ele au fost regularizate și s'au ținut la date hotărâte. O asemenea adunare a fost campamentul Chautauqua din New-York. Când Chautauqua a crescut a dat naștere la o adunare de profesori de școli de duminică. Studiile s'au mărginit la început la programul practic pentru lucrătorii școlilor de duminică, dar când participarea a crescut s'a alcătuit un program mai larg, s'au adaos subiecte noi și s'a încercat un plan de studiu cu poșta. La 1885 instrucția prin corespondență s'a întins într'o largă măsură.

Școala prin corespondență a pornit și dintr'un alt izvor. În a doua jumătate a anului 1880 un editor de gazetă din districtul minier al Pennsylvaniei a început publicarea unei coloane numită „Intrebări și Răspunsuri”, care se îndeletnicea cu problema siguranței în mine. Ea a deșteptat un așa de mare interes încât omul a început să publice cărți în legătură cu practicile siguranței în mine în Europa. Au fost cereri pentru o metodă de mai mare înlesnire și s'a plănuit o tratare generală care să fie ținută prin poșta. Ea a fost urmată de o cerere de cursuri la fel pentru alte subiecte. În-

treprinderea răspândită din ce în ce mai mult a dat naștere la școala internațională prin corespondență dela Scranton, Pennsylvania, care în vreo 25 de ani de activitate a fost urmată cam de vreo 3 milioane de elevi.

În silințele să-și câștige un mare număr de elevi școlile prin corespondență folosesc metode extensive de consultare. S'a calculat că dela 30—80% din taxele primite sunt întrebuițate ca să acopere costul vânzării cursurilor. De curând s'a organizat, mai mult sau mai puțin la îndemnul mișcării de educație a poporului, un consiliu național de studiu acasă, al cărui scop este să ajungă la un corp încercat de practici pentru îndreptarea eticei afacerilor și pentru crearea unui nivel de instrucție înalt cursurilor prin corespondență.

8. *Extensiunea universitară.* E un fapt cunoscut că extensiunea universitară în Statele Unite a urmat pilda Angliei. Izbânda cu care Oxford și Cambridge și-au întocmit conferințele lor extra murale a deșteptat în Statele Unite mai întâi curiozitate și apoi entuziasm. După ce a trecut întâia perioadă de entuziasm, un număr de ani interesul pentru această formă de educație a slăbit. După aceea, cu începutul secolului al XX-lea, a avut loc o renaștere a mișcării de extensiune universitară care de atunci a crescut repede.

În 1913 Universitatea din California înscria mai puțin de 3000 de studenți la extensiune. Cu zece ani mai târziu numărul acesta a crescut la 29.500. Astăzi înscrierea totală a studenților extensiunii universitare din Statele Unite, în afară de extensiunea agricolă, poate fi socotită la 250.000. Mișcarea de extensiune universitară prin conferințe, educație vizuală, cursuri prin corespondență acasă, expuneri, grupuri de discuție, etc. ajunge ușor de cinci ori această cifră. Radio, cel din urmă mijloc de instrucție al timpului, a crescut acest total cu multe mii. O singură secție de extensiune aduce la cunoștință înscrierea a mai mult de 5000 de studenți la radio, socotind ca atari numai pe aceia cari prin plata unei taxe de înregistrare și-au arătat intenția să urmărească serios cursul. Dar câți alții ascultă clandestin, nu există mijloc de cunoaștere.

Dacă la totalul general al extensiunii se adaugă cei 5.000.000 de membri ai familiilor de fermieri cuprinși în colegiile agricole de stat în colaborare cu departamentul federal al agriculturii, se va înțelege că instrucția prin extensiune e cel mai însemnat factor de educație a poporului în Statele Unite.

Intern. Handbook

MORSE A. CARTWRIGHT

din englezește de Emanoil Bucușa